

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

בפני כבוד השופטת רנה הירש

התובעים:

1. אייל אשוואל
 2. רחלי אשוול
 3. עמית אשוול
 4. עדי אשוול
 5. שני אשוואל
 6. זוהר אשוואל
 7. כנרת אשוול
 8. רוני אשוואל
 9. תמיר אשוול
 10. דרור אשוול
 11. שרונה אשוול
 12. שירה אשוול
 13. נועה אשוול
 14. נדב אשוואל
- ע"י עו"ד אשר רוטבאום

נגד

הנתבעת:

אדריה איירווייז Adria Airway
ע"י עו"ד אסף רוזיאל

פסק דין

1. נוסעים שהיו אמורים לחזור לישראל בטיסה ישירה, קיבלו הודעה לפיה הטיסה שונתה והם יטוסו מספר שעות מוקדם יותר, בטיסה עם נחיתת ביניים. השאלה העומדת לדיון בהליך זה היא, אם התובעים זכאים לפיצוי סטטוטורי בגין שינוי תנאי הטיסה, ואם התשובה לכך חיובית, אם הם זכאים בנוסף לכך גם לפיצויים לדוגמא.
2. מצאתי להקדים אחרית לראשית ולציין כבר כאן, כי לטעמי התובעים זכאים לפיצוי על פי החוק, וכן לפיצויים לדוגמא (אם כי בסכום שאינו גבוה).

הרשע העובדתי

1. אין מחלוקת בין הצדדים באשר לעובדות האירוע בגינו הוגשה התביעה. התובעים, 14 בני משפחה, רכשו כרטיסים לטיסות מתל-אביב אל ליובליאנה וחזרה, בטיסות שהופעלו על ידי

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 הנתבעת. מדובר בטיסות ישירות שאינן ארוכות, כאשר הטיסה הלוך יצאה במועדה והקושי צץ
2 בנוגע לטיסה חזרה לישראל.
- 3 הטיסה המקורית בה היו אמורים לשוב התובעים ארצה הייתה מתוכננת להמריא ביום
4 20.08.15 בשעה 00:25 ולנחות בישראל בשעה 04:40 (להלן: **הטיסה המקורית**).
- 5 שלושה ימים טרם הטיסה חזרה, קיבלו התובעים הודעה מסוכן הנסיעות בנוגע לשינוי שבוצע
6 ביוזמת הנתבעת, אשר שינתה את נתיב הטיסה והעבירה אותם לטיסה חלופית כדלקמן: טיסה
7 בקו ליובליאנה – וינה, שתמריא ביום 19.08.15 בשעה 18:05, וטיסת המשך בקו וינה – תל
8 אביב, שתמריא באותו ערב בשעה 20:25 ותנחת בישראל בשעה 00:50 למחרת, ביום 20.08.15
9 (להלן: **הטיסה החדשה**).
- 10 מוסכם על הצדדים כי החלפת המטוס שהיה אמור לבצע את הטיסה המקורית, נגרע ממצבת
11 המטוסים של הנתבעת בשל "תקלה משביתה בלתי שגרתית" והוחלף למטוס בעל קיבולת
12 נמוכה יותר כך שנוצר אצל הנתבעת מצב בלתי מתוכנן של "רישום יתר". בנסיבות אלו, נאלצו
13 נוסעים לשנות את תכניותיהם, אולם השינויים נעשו בתיאום מוקדם עימם ומאחר שהיה מדובר
14 בהזמנות שבוצעו דרך סוכנות נסיעות, נערך התיאום באמצעות אותה סוכנות נסיעות.
- 15 עוד אין חולק כי הנתבעת רכשה עבור התובעים את כרטיסי הטיסה החלופיים והתקשרות
16 הייתה בין הנתבעת לסוכנות הנסיעות, ולא ישירות עם התובעים. לשיטת הנתבעת, לא ניתן
17 לומר בשל כך כי מדובר בשינוי חד צדדי, משתואם השינוי עם סוכנות הנסיעות.
- 18 3. התובעים פנו לבקש פיצוי בשל השינויים שנעשו בשעות ומסלול הטיסה חזרה לישראל,
19 מכוח חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה), התשע"ב-2012
20 (להלן: **החוק**). התובעת השיבה לפניית התובעים, ולגישתה הטיסה המקורית בה היו התובעים
21 אמורים לטוס, לא בוטלה אלא שהמטוס הוחלף למטוס קטן יותר בשל תקלה טכנית. כתוצאה
22 מכך, נוצר מצב של רישום יתר וחוסר אפשרות להטיס את כל הנוסעים במטוס החלופי.
23 לתובעים הוצע פיצוי בסך של 20 יורו לכל נוסע.
- 24 התובעים מבקשים לחייב את הנתבעת בפיצוי על פי התוספת הראשונה לחוק בסך של 2,070 ₪
25 לכל אחד, וכן בפיצויים לדוגמא על פי סעיף 11 לחוק (בשים לב להפרת הוראות החוק בשל אי
26 מתן החטבה הקבועה בתוספת כאמור לעיל) בסך של 10,350 ₪ לכל נוסע. לצרכי אגרה התובעים
27 העמידו את התביעה על סך של 7,000 ₪ לאדם.

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 השאלות שבמחלוקת
- 2 4. המחלוקת המשפטית שבין הצדדים נוגעת לאלה:
- 3 4.1 האם הטיסה המקורית נחשבת כ"טיסה שבוטלה" על פי החוק.
- 4 4.2 האם החלפת הטיסה המקורית נובעת מנסיבות של רישום יתר עליה חלות
- 5 הוראות סעיף 5 לחוק.
- 6 4.3 האם התובעים זכאים לפיצוי על פי התוספת הראשונה, ואם כן, אם הם זכאים
- 7 לפיצוי מלא, או שחל הסייג בסעיף 5(ג) לחוק, על פיו מופחת הפיצוי במחצית.
- 8 4.4 האם התובעים זכאים לפיצויים לדוגמא מכוח סעיף 11 לחוק.
- 9 דין והכרעה
- 10 טיסה שבוטלה
- 11 5. סעיף 1 לחוק מגדיר את פרשנות המונח "טיסה שבוטלה" כך:
- 12 "כל אחת מאלה, ואולם לא יראו שינוי במספר הטיסה כשלעצמו כטיסה
- 13 שבוטלה:
- 14 (1) טיסה שלא התקיימה;
- 15 (2) טיסה שהמריאה באיחור של שמונה שעות לפחות מהמועד הנקוב
- 16 בכרטיס הטיסה..."
- 17 מאחר והטיסה המקורית המריאה כמתוכנן, אם כי במטוס בעל קיבולת נוסעים מצומצמת
- 18 יותר, לא ניתן לראות בטיסה כטיסה שבוטלה כהגדרתה בחוק. מעבר לכך, הנתבעת השיבה
- 19 לפניית התובעים בדרישתם לפיצוי במכתב מיום 04.11.15 (נספח 5 לכתב התביעה), ושם ציינה
- 20 כי הטיסה המקורית לא בוטלה אלא הוחלף המטוס ונוצר מצב של רישום יתר.
- 21 מכאן, שלא ניתן לראות בטיסה המקורית טיסה שבוטלה.
- 22 רישום יתר
- 23 6. למעשה, הנתבעת עצמה בתשובתה לפניית התובעים ציינה כי מדובר במצב של רישום
- 24 יתר, שכן במועד הטיסה (ובשל החלפת המטוס) לא היו די מקומות בטיסה המקורית כדי לאפשר
- 25 הטסה של כל הנוסעים שהחזיקו כרטיס טיסה תקף. יש לראות במענה זה משום "הודאת בעל

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 דין" כי בענייננו מדובר ברישום יתר אשר הביא את הנתבעת לזוּם את שינוי הטיסה של
2 התובעים חזרה לארץ.
- 3 אלה הוראות סעיף 5 לחוק, החלות במקרה של "רישום יתר":
- 4 "א) מפעיל טיסה או מארגן המסרב להטיס נוסע שהונפק לו כרטיס
5 טיסה, לרבות בשל רישום יתר, יפנה תחילה אל הנוסעים הרשומים
6 בטיסה ויבדוק אם יש ביניהם נוסע המוכן לוותר על מקומו בטיסה
7 בתמורה שתוסכם בין אותו נוסע למפעיל הטיסה או למארגן; בסעיף קטן
8 זה, "רישום יתר" – רישום מקומות מוזמנים בכלי טיס, שאישר מפעיל
9 טיסה, מארגן או מי מטעמם, במספר העולה על קיבולת כלי הטיס.
- 10 (ב) נוסע שמפעיל טיסה או מארגן סירב להטיסו ולא הסכים לוותר על
11 מקומו בטיסה בתמורה מוסכמת כאמור בסעיף קטן (א), זכאי לקבל
12 ממפעיל הטיסה או מהמארגן שירותי סיוע ופיצוי כספי כאמור בתוספת
13 הראשונה, וכן לפי בחירת הנוסע – השבת תמורה או כרטיס טיסה חלופי.
- 14 (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מפעיל טיסה או מארגן שהציע לנוסע
15 כרטיס טיסה חלופי, והנוסע קיבל הצעה זו, רשאי להפחית במחצית את
16 סכום הפיצוי הכספי שהנוסע זכאי לו לפי הוראות אותו סעיף קטן, למעט
17 בנסיבות כאמור בסעיף 6(ד), ובלבד שהאיחור במועד הנחיתה ביעד
18 הסופי של הנוסע לעומת המועד המקורי לנחיתה באותו יעד הוא כמפורט
19 להלן: ...
- 20 (2) עד חמש שעות – אם מרחק הטיסה עולה על 2,000 ק"מ ואינו עולה
21 על 4,500 ק"מ;
- 22 סעיף 5(א) לחוק מתייחס למצב של סירוב להטיס נוסע בטיסה, "לרבות בשל רישום יתר". סעיף
23 5(ב) לחוק מזכה נוסע שלא הסכים לוותר על מקומו בטיסה, בזכות לקבל שרותי סיוע ופיצוי
24 כספי כאמור בתוספת הראשונה, בנוסף לקבלת כרטיס טיסה חלופי.
- 25 7. לשיטת התובעים, הנתבעת לא פנתה אליהם כדי לבדוק אם יש ביניהם נוסע המוכן
26 לוותר על מקומו בטיסה בתמורה עליה יוסכם ביניהם, ובכך הפרה הנתבעת את חובתה על פי
27 סעיף 5(א) לחוק.
- 28 עמדת הנתבעת שונה: מאחר והצדדים הסכימו כי הסדרת הטיסה החדשה נערכה מול סוכנות
29 הנסיעות הרי שלא מדובר בשינוי חד צדדי ויש לראות בכך משום פנייה מוקדמת לנוסעים
30 כנדרש.

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

1 טעמי, אין חולק שהנתבעת לא בדקה עם התובעים אם מי מהם מוכן לוותר על מקומו בטיסה
2 בתמורה לפיצוי שיוסכם עליו. יש להניח שהנתבעת גם לא בדקה עם הנוסעים האחרים – בין
3 אלה שעלו לטיסה המקורית ובין אלה שלא נמצא להם מקום – אם יש ביניהם מי שמוכן לוותר
4 על מקומו בטיסה. מכל מקום, לא מצאתי כי הזכות לפיצוי על פי החוק משתנה אם הייתה פנייה
5 מוקדמת לנוסע שסרב לוותר על מקומו בטיסה, או אם נוסע לא עלה לטיסה בלא שהייתה אליו
6 פנייה מוקדמת כאמור. בשני מקרים אלה, מדובר במי שמפעיל הטיסה סרב להטיסו בלא שהוא
7 ויתר על מקומו בטיסה, ועל כן הוא זכאי לפיצוי לפי סעיף 5(ב).

8 אפנה לעניין זה לדברי ההסבר להצעת החוק (ה"ח 413 מיום 31.10.11 – להלן: **הצעת החוק**),
9 שם הובהר כי סעיף 5 נועד לקבוע זכאות לפיצוי כספי לנוסע "אלא אם כן ויתר קודם לכן מרצונו
10 על מקומו בטיסה בתמורה להטבות". מאחר שהתובעים לא ויתרו מרצונם על מקומם בטיסה
11 המקורית, מטרת החוק הייתה להעניק להם פיצוי בין אם הוצע להם ויתור כזה, ובין אם לאו.

12 **פיצוי על פי התוספת הראשונה**

13 8. הנתבעת סבורה כי אין לתובעים כל זכאות להטבות על פי החוק, וזאת בשל הוראות
14 סעיף 2(א) לחוק, הקובעות את ה"תנאים לזכאות להטבות". תנאי ראשון לקבלת הטבות לנוסע
15 שהונפק לו כרטיס טיסה לטיסה שהתקיימה לגביה עילה מזכה, הוא כי הנוסע התייצב במועד
16 בדלפק הבידוק בשדה התעופה.

17 בענייננו אין מחלוקת שהתובעים לא התייצבו בדלפק הבידוק לטיסה המקורית: התובעים
18 התייצבו לבידוק במועד התואם את שעת ההמראה של הטיסה החדשה, שיצאה כ- 6.5 שעות
19 מוקדם יותר ממועד ההמראה של הטיסה המקורית. הנתבעת טענה כי בשל כך לא מדובר
20 בסירוב להעלות נוסע שהתייצב במועד לטיסה ושהוא תנאי מוקדם לזכאות ובהעדרו, אין
21 לתובעים כל זכות לפיצוי בכלל, ולפיצוי כספי בפרט.

22 9. אין בידי לקבל טיעון זה. לכאורה, אם היה הטיעון מתקבל הרי שבמקרה שטיסה
23 חלופית יוצאת במועד מאוחר יותר מהטיסה המקורית והנוסע אינו מתייצב בזמן לטיסה
24 המקורית, חברת התעופה פטורה ממתן כל הטבה שהיא, ובכלל זה, כרטיס טיסה חלופי. תוצאה
25 זו אינה סבירה. הנתבעת הודיעה לתובעים כי עליהם להתייצב בטיסה מוקדמת יותר ובמועד
26 ההתייצבות לטיסה החלופית (3 שעות לפני המראתה) היו התובעים בשדה התעופה בוניה
27 ובהמתנה לטיסת ההמשך, משם לישראל.

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 אני רואה משום חוסר תום לב בכך שהנתבעת מודיעה לתובעים כי עליהם להקדים ולהתייצב
2 לטיסה חלופית מחד גיסא, ומשתמשת בעובדה כי התייצבו כנדרש לבסס טיעון לשלילת זכאותם
3 להטבות מאידך גיסא.
- 4 10. גם בעניין זה ראוי להביא את דברי ההסבר להצעת החוק בנוגע לתנאי המקדים לזכאות
5 להטבות, שם נקבע כי "הזכאות לקבלת ההטבות תותנה בהתייצבות הנוסע בדלפק הבידוק
6 בשדה התעופה במועד שנקבע לכך, אלא אם כן קיבל הודעה בדבר העברתו לטיסה אחרת...".
7 כאשר התובעים קיבלו הודעה והתייצבו כבר בשעה מוקדמת יותר בטיסה החדשה, ברור שלא
8 יכלו ולא נדרש מהם להתייצב במועד לצורך הטיסה המקורית כתנאי לזכאותם להטבות על פי
9 החוק.
- 10 הצדדים אינם חלוקים על הטענה כי מרחק הטיסה בין ליובליאנה לתל-אביב הוא בין 2,000 ל-
11 4,500 ק"מ. על פי התוספת הראשונה, הפיצוי הכספי המגיע בהתייחס לטיסה במרחק כזה היה
12 ביום הטיסה המקורית 2,070 ₪.
- 13 11. לשיטת הנתבעת, גם אם זכאים התובעים לפיצוי על פי התוספת הראשונה, הרי שמכוח
14 סעיף 5(ג) לחוק, כאשר הנוסע הסכים להצעת מפעיל הטיסה לקבל כרטיס טיסה חלופי, יופחת
15 במחצית סכום הפיצוי בטיסה במרחק הרלבנטי, על פי התוספת "ובלבד שהאיחור במועד
16 הנחיתה ביעד הסופי של הנוסע לעומת המועד המקורי לנחיתה באותו יעד הוא עד 5
17 שעות...".
- 18 לכאורה, צודקת הנתבעת בטענה כי התובעים נחתו בישראל שלא באיחור העולה על 5 שעות.
19 האם יש בכך כדי לשלול מהתובעים את מחצית הפיצוי על פי התוספת?
- 20 12. נחזור ונפנה לדברי ההסבר להצעת החוק, שנועד לפתור מצב שבו:
21 "נוסעים שרכשו כרטיס טיסה ולא טסו במועד הנקוב בכרטיס בשל
22 ביטולה, שינוי במועדה או מסיבה אחרת, נאלצים לא אחת לשאת עקב
23 כך בהוצאות כספיות, נוסף על נזקים שאינם ממוניים הנגרמים להם
24 משיבוש תכניותיהם; ... כמו כן, נוסע שלא הועלה לטיסה בשל רישום
25 יתר זכאי לפיצוי כספי מוגבל... הצעת החוק המתפרסמת בזה נועדה
26 להסדיר פיצוי וסיוע לנוסעים שהונפק להם כרטיס טיסה ולא עלו לטיסה
27 במועד הנקוב בכרטיס בשל נסיבות שאינן תלויות בהם..."

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 מכאן עולה, כי המחוקק ביקש לפצות נוסעים על נזקים, ובכללם נזקים בלתי ממוניים בשל
 2 שיבוש תכניות הנסיעה, כאשר הנוסעים נאלצו לטוס במועד שונה מהמתוכנן מסיבות שאינן
 3 תלויות בהם. הקדמת טיסה אמנם אינה מביאה להמתנה ממושכת בשדה התעופה, כפי שיכול
 4 להיגרם בשל דחיית שעת הטיסה, אולם הזכות לפיצוי כאשר מדובר בדחיית המראה של
 5 הטיסה, גם היא אינה מותנית בהמתנה בשדה התעופה. דחייה יכולה לבוא בעקבות הודעה
 6 מוקדמת (של מספר שעות או ימים ספורים) אשר תמנע המתנה של שעות שלא לצורך לפני
 7 העלייה למטוס ומנגד, לא תשלול את הזכות לפיצוי מאותם נוסעים.
- 8 13. המשמעות של דחיית טיסה היוצאת מישראל היא של קיצור משך החופשה המתוכנן.
 9 אותה משמעות בדיוק נובעת מהקדמת שעת הטיסה חזרה לארץ. טיסה שיוצאת בשעה 18:05
 10 ומחייבת התייצבות בדלפק הבידוק בסביבות השעה 15:00, ומכאן, נדרשים הנוסעים לצאת
 11 לדרכם מבית המלון - או מהמקום בו הם נמצאים - עוד קודם לכן. בהשוואה לכך, טיסה
 12 הממריאה בשעה 00:25 מאפשרת לאותם נוסעים ליהנות משעות חופשה נוספות ולהתייצב
 13 בשדה התעופה בסביבות השעה 22:30 קרי, לנצל את מלוא היום האחרון של החופשה.
- 14 **לטעמי, צריך לחול דין זהה כאשר נבדקת תחולת החריג המאפשרת הקטנת הפיצוי למחצית,**
 15 **למקרה של דחיית שעת הנחיתה (עד 5 שעות) למקרה של הקדמת שעת המראה.** הקדמה של
 16 6.5 שעות בשעת המראה של הטיסה, שקולה כנגד נחיתה באיחור של 6.5 שעות מהשעה
 17 המיועדת לנחיתה הטיסה המקורית. מאחר שהאחרונה הייתה מזכה ללא ספק את התובעים
 18 בפיצוי, גם האפשרות הראשונה צריכה להקנות להם את אותה זכאות לפיצוי.
- 19 14. כאשר טיסה ממריאה באיחור של פחות משמונה שעות, הרי שעל פי ההגדרה שבסעיף
 20 1 לחוק, לא מדובר ב"טיסה שבוטלה", וחלות עליה הוראות סעיף 7 לחוק. על פי סעיף 7(ב)
 21 לחוק, איחור בהמראה של 5 עד 8 שעות מהמועד הנקוב בכרטיס הטיסה, מזכה את הנוסע
 22 בהשבת התמורה או בכרטיס טיסה חלופי, וכן לשירותי לינה והסעה במקרים המתאימים.
 23 איחור כזה אינו מזכה בפיצוי לפי התוספת הראשונה.
- 24 בדומה, כאשר הוקדם מועד המראה של טיסה, ביותר מחמש שעות ולא יותר משמונה שעות,
 25 והנוסע קיבל הודע על כך פחות מ-14 ימים לפני מועד הטיסה המקורי, יהיה אותו נוסע זכאי
 26 להשבת התמורה או לכרטיס טיסה חלופי, לפי בחירתו. גם כאן, הנוסע לא יהיה זכאי לפיצוי
 27 לפי התוספת הראשונה, אלא אם מועד הטיסה הוקדם ביותר משמונה שעות.

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 ודוק: המחוקק מצא להשוות את הזכות לפיצוי בגין איחור בהמראה לזה המגיע בגין הקדמתה,
 2 כאשר הטיסה מתקיימת שלא בשעה היעודה, אם במתן זכות לפיצוי על פי התוספת ואם
 3 בשלילתה, בשים לב להיקף האיחור או ההקדמה בשעת ההמראה.
- 4 15. סעיף 5 התייחס לסיטואציה שונה: לא מדובר במקרה שבה "נדחתה" או "הוקדמה"
 5 שעת המראה של טיסה. ענייננו במקרה שבו חברת התעופה מסרבת להטיס נוסע שהחזיק
 6 כרטיס טיסה בידו, מכל סיבה שהיא (לרבות בשל "רישום יתר"). במקרה שחל סעיף 5 לחוק,
 7 קבע המחוקק כי הכלל הוא שהנוסע זכאי לפיצוי על פי התוספת הראשונה, והחריג הוא
 8 האפשרות להפחית מחצית מהפיצוי בתנאי שנקבע בס"ק (ג).
- 9 כאמור לעיל, החריג אינו שולל באופן מוחלט את הזכות לפיצוי (כפי שנעשה בסעיפים 7 ו-8
 10 לחוק). הפיצוי המלא במקרה שבו חל סעיף 5 לחוק מגיע כאשר האיחור בנחיתה ביעד הסופי
 11 עולה על 5 שעות, ואינו דורש איחור של למעלה משמונה שעות, כפי שהיה נדרש כדי לקבל אותו
 12 פיצוי על פי סעיף 7 לחוק. באיחור קטן מכך, הזכות על פי סעיף 5 לחוק היא לפיצוי חלקי, ולא
 13 לשלילת הפיצוי. דין שווה צריך לחול על הקדמת שעת ההמראה.
- 14 אזכיר כי על פי הצעת החוק (כאמור בפסקה 12 לעיל), המחוקק ביקש לתת לנוסע זכות לפיצוי
 15 על שינוי מועד טיסה, ולא רק על איחור בהמראה.
- 16 כפועל יוצא, מאחר שהקדמה של מועד ההמראה של הטיסה החדשה לעומת המועד של
 17 ההמראה בטיסה המקורית עולה על 5 שעות, אין תחולה לחריג הקבוע בסעיף 5(ג) לחוק, ואין
 18 הנתבעת זכאית להפחית מן הפיצוי הנקוב בתוספת.
- 19 16. בשולי הדברים בפרק זה אתייחס לטענת הנתבעת שהיא פטורה מפיצוי בשל כך
 20 שהתובעים לא יכלו לעלות לטיסה המקורית בשל נסיבות מיוחדות שלא היו בשליטתה.
- 21 הנתבעת בסיכומיה הביאה מפסיקת בתי המשפט לתביעות קטנות השוללת זכות הפיצוי
 22 במקרים שבהם הוכיח מפעיל הטיסה כי טיסה בוטלה בשל נסיבות מיוחדות שלא היו בשליטתו
 23 ולא יכול היה למנוע את ביטולה. טענות אלו אינן רלבנטיות כלל במקרה דנן שכן החריג לחובת
 24 הפיצוי על פי התוספת הראשונה קבוע רק לגבי "טיסה שבוטלה", בסעיף 6(ה)(1) לחוק. בענייננו,
 25 לא מדובר בטיסה שבוטלה אלא בשינוי של המטוס למטוס בעל קיבולת קטנה יותר מהתכנון
 26 המקורי.

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 מעבר לכך, הנתבעת לא הביאה ראיות בכלל, ולא הביאה ראיות לגבי הסיבה להחלפת המטוס
2 בפרט.
- 3 הנתבעת לא הסבירה מה הייתה התקלה המשביתה; מה היו האפשרויות האחרות שעמדו בפניה
4 במציאת פתרון להטיס את כלל הנוסעים; מה היו הפתרונות הקיימים שיאפשרו הטסה ישירה
5 של התובעים לארץ; אם ניתן היה למצוא דרך קצרה יותר להחזיר את הנוסעים לארץ שלא
6 תחייב קיצור החופשה ב- 6.5 שעות; וכדומה עניינים שלא פורטו ולא הוכחו בהליך זה.
- 7 אין די בטענה – אפילו שאינה במחלוקת – כי מדובר היה ב"תקלה משביתה בלתי שגרתית" כדי
8 לקבוע שהנתבעת עמדה בנטל הנדרש להוכיח טענת הגנה השוללת את זכות התובעים לפיצוי
9 לפי התוספת הראשונה.
- 10 הפטור נועד למקרים שבהם הטיסה בוטלה (ונניח, גם למקרים שבהם עלה הצורך בהחלפת
11 המטוס) ומפעיל הטיסה עמד בנטל להוכיח כי הדבר נבע מנסיבות שלא היו בשליטת מפעיל
12 הטיסה "וגם אם היה עושה כל אשר ביכולתו" לא ניתן היה למנען.
- 13 בע"א (מחוזי תל אביב) 26921-07-10, שושנה קרבר נ' נתיבי אויר אוסטריים Austrian
14 Airlines [13.02.2011], התייחס בית המשפט לדין הקודם בסוגייה זו, אולם ניתן ללמוד ממנו
15 לענייננו שכן הוא דן בהגנה דומה לזו הקיימת בסעיף 6(ה)(1) לחוק. נקבע כי:
- 16 "... נטל השכנוע להוכחת הגנות סעיף 20(1) מוטל על המוביל האווירי.
17 הוא זה שצריך להראות כי מדובר באירוע בלתי נמנע והוא זה שצריך
18 להוכיח כי לא ניתן הייה למנוע את הופעת הסדק וכי גם לא ניתן היה
19 לגלותו מבעוד מועד. הוכחת אופן תחזוקת כלי הטיס שגרם לאיחור
20 בתובלה והמסקנות המתבקשות מדרך תחזוקה זו לעניין הסדק שארע,
21 היתה מוטלת כל כולה על המוביל האווירי. כפי שציינתי, לא הוכיח
22 המוביל האווירי בענייננו דבר. הדיווח שצורף לכתב ההגנה אינו קביל
23 ללא תצהיר או עדות של איש מקצוע בכיר, שיסביר לא רק את המסמך
24 אלא דרך תחזוקת כלי הטיס, היות תחזוקה זו עומדת ברף המקצועי
25 שנקבע על ידי יצרן המטוס, והנמקה מדוע, חרף התחזוקה שבוצעה
26 בפועל ודרכי הביקורת שנקטו, ארע הסדק במועד הנדון.

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

- 1 השופט המלומד כתב כי "הנתבעת טענה כי הסדק היה בלתי צפוי
2 לחלוטין וטענתה, על פני הדברים, הגיונית וסבירה." סעיף 8 עמ' 3
3 לפסה"ד. מה הבסיס העובדתי לדברים אלה? לא רק שטענת הנתבעת לא
4 נשמעה מפי איש מקצוע, אלא שאין כל הסבר מדוע מדובר בטענה
5 "הגיונית וסבירה".
- 6 עוד ר' לעניין זה, בין היתר: ת"ק (ת"א) 29944-02-16, ליאור טנצר נ' יוניטד אייר ליינס אינק
7 [19.11.2016]; ת"ק (חיפה) 15029-04-16, אמיר ניסן כהן נ' אייר קנדה [12.10.2016]; ת"ק
8 (ירושלים) 32765-06-16, רות ברגר נ' קרואטיה איירליינס [30.08.2016].
- 9 **פיצויים לדוגמא**
- 10 17. סעיף 11 לחוק קובע את הזכות של נוסעים לקבל פיצויים שאינם תלויים בנזק, בין
11 השאר, כאשר מפעיל טיסה לא נתן הטבות לנוסע שסירב להטיסו, בניגוד להוראות סעיף 5. כך
12 המצב בענייננו.
- 13 נקבע כי בבוא בית המשפט לשקול את גובה הפיצוי לדוגמא (סעיף 11(ב)), יובאו בחשבון
14 שיקולים שונים וביניהם אכיפת חוק והרתעה מפני הפרתו, עידוד הנוסע למימוש זכויותיו, היות
15 ההפרה הפרה חוזרת, חומרת ההפרה, נסיבות ההפרה, ושוויה הכספי של העסקה.
- 16 18. במקרה דנן, התרשמתי כי הנתבעת עשתה מאמץ לחפש פתרון הולם עבור אותם נוסעים
17 שהמטוס החלופי לא יכול היה להכילם. פתרון זה נבדק אל מול סוכנות הנסיעות. עם זאת, לא
18 הייתה פנייה מוקדמת לכלל הנוסעים כדי לבחון מי מוכן לוותר על מקומו בטיסה ולראות אם
19 יש די נוסעים כאלה שיאפשרו לנוסעים שאינם מעוניינים לטוס בטיסות שונות לעלות על הטיסה
20 המקורית. בנסיבות אלו, לא התרשמתי כי מדובר בהפרה חוזרת או בהפרה חמורה.
- 21 החוק קובע כי בית המשפט לא יתחשב בגובה הנזק שנגרם לנוסע עקב השינוי במועד המראת
22 הטיסה, או בתנאיה, ועל כן, לא ניתן לקבוע את הפיצוי בשים לב לנזק בלתי ממוני, הנובע מכך
23 שהתובעים נאלצו לחזור לישראל בטיסה עם עצירת ביניים שמשכה המצטבר ארוך משמעותית
24 מהטיסה הישירה המתוכננת.
- 25 19. על בסיס כל אלה, אני מעמידה את סכום הפיצויים לדוגמא לו זכאי כל תובע, על סך
26 של 750 ₪.

בית משפט השלום ברחובות

17 ינואר, 2016

ת"א 49782-11-15 אייל אשוואל נ' אדריה איירווייז Adria Airway

1 סוף דבר

2 20. כל תובע זכאי לפיצוי על פי התוספת הראשונה בסך 2,070 ₪ ובנוסף, קמה לו זכות
3 לפיצוי לדוגמא בסך 750 ₪. סך הפיצוי לכל תובע הוא של 2,820 ₪, והפיצוי הכולל לכל התובעים
4 יחד עומד על סך של 39,480 ₪.

5 בנוסף, אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובעים הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך של
6 5,000 ₪ והחזר אגרה כפי ששולמה בעת פתיחת ההליך בסך של 1,225 ₪.

7 הפיצוי ישולם בתוך 30 ימים מהיום שאם לא כן, יישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד
8 התשלום בפועל.

9 21. מאחר שלא נקבעה ישיבת הוכחות, לא שולמה על ידי התובעים המחצית השנייה של
10 האגרה. בשים לב לעובדה שניתנה הכרעה מנומקת והתביעה התקבלה (אפילו אם חלקית), אני
11 מחייבת את הנתבעת בתשלום המחצית השנייה של האגרה. המזכירות תשגר לנתבעת דרישת
12 תשלום אשר תיפריע בתוך 30 יום ממועד קבלתה.

13 זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד.

14 המזכירות תשלח עותק פסק הדין לבאי כח הצדדים.

15

16

17 ניתן היום, י"ט טבת תשע"ז, 17 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.

18

רנה הירש, שופטת

19

20

21

22